

Részlet a budavári Szentháromság szoborból:

A Szentháromság-szobor mellett balról Hölbling János

Akkor élt, amikor az iparoscéhek virágoztak szerte Európában. Élete, származása, munkássága mintájává teszi e típus magyar példájának. 1660 körül született, a pontos dátum, épügy, mint születésének helye, egyelőre ismeretlen, habár e téren dolgozó lelkes szakembereink tevékenysége folytán nem látszik kinyomozhatatlannak. 1697-ben már Buda város polgára, nősül s azután zökkenő nélkül való szorgalommal és szép sikerekkel dolgozik. Kőműves, majd építőmester, a céhben jó névre tesz szert. Hamarosan vezetőegyenése a budai kőműves- és kőfaragó-céhnek, fejleszti, szervezi többszörös céhmesteri minőségében. Az országnak és főleg Buda városának több emléke őrizi Hölbling János építőmester nevét. Buda fejlődése a török megszállással derékba hasadt, magyaros iránya egészen megbénult. A felszabadulás után nagy igyekezettel törekedtek újjáéleszteni a roppant multú várost. Ebben a törekvésben és a törekvés sikerében jelentékeny része volt Hölbling Jánosnak. Az építészetnek először gyakorlati, majd kiváló elméleti mestere volt, egészen magas fokon akart itt eredményt elérni. Miután a városi tanácsnál mint külső tag, majd mint

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Hírvizsgálat

Szerző:

Cím:

János mester

Forrás:

Élet

1939. VI. 4

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. fűz.)

(Oldal)

Helyszám:

Osztályozás

92

Hölbling János

"1939"

véssel, akivel sokat dolgozott együtt. Az ismeretség folytán sok újat tanult, látóköre hatalmasan tárgult.

Tehetségesen, jól, hasznosan dolgozott. Alakja és élete, amint Zaymus Gyula új regénye írói érzéssel tapintotta ki, egyfontosságú nála nagyobb hatású emberekével, és hogy miként sikerült Zaymus Gyulának bemutatnia életét: arról még külön bírálatunkban számolunk be.
Szépvizy László

telekkönyvvezető, aztán mint hatvanas és szőszőlo teljesített szolgálatot, 1722-ben a geometriát kívánta tanítani «pro bono publico». Városi szenátor lett. Élete legfontosabb eredménye, munkájának legjobb megbecsülése és értékelése az, hogy a hazai katonai erődtimények rendszeresen dolgozó

szakembere lehetett. Hetvenhat éves korában bekövetkezett halála eredményes élet záróköve. A budavári Nagyboldogasszonytemplomba temették a nagytekintélyű mestert, a Szentháromság oltárának leckeoldalához — ennyi életrajzi adatot árul el róla Schoen Arnold.

Sokan jöttek hozzánk abban az időben német iparosok. A magyar fajba való beolvadásuk, az a küzdelem, amelyet a város társadalmáért vívtak, rendkívül érdekes szempont, amelyen át minden oldala látható a magyar életnek. Az irodalom sem hagyta érintetlenül ezt, gondoljunk Tormay Cecile Régi ház-ára. Sőt legújabbán Zaymus Gyula regénye festi ezt a kort és rajzolja meg élesen éppen Hölbling János alakját.

János mester nem tartozott a nagy építőművészek közé. Középületeket épített, Venerio Ceresola császári építőmesterrel a városi fürdő kis meleg fürdőjének előmunkálatait együtt végezték. Az ő alkotása volt a városi sörfőzőház. Fontosabb, hogy 1712-ben a

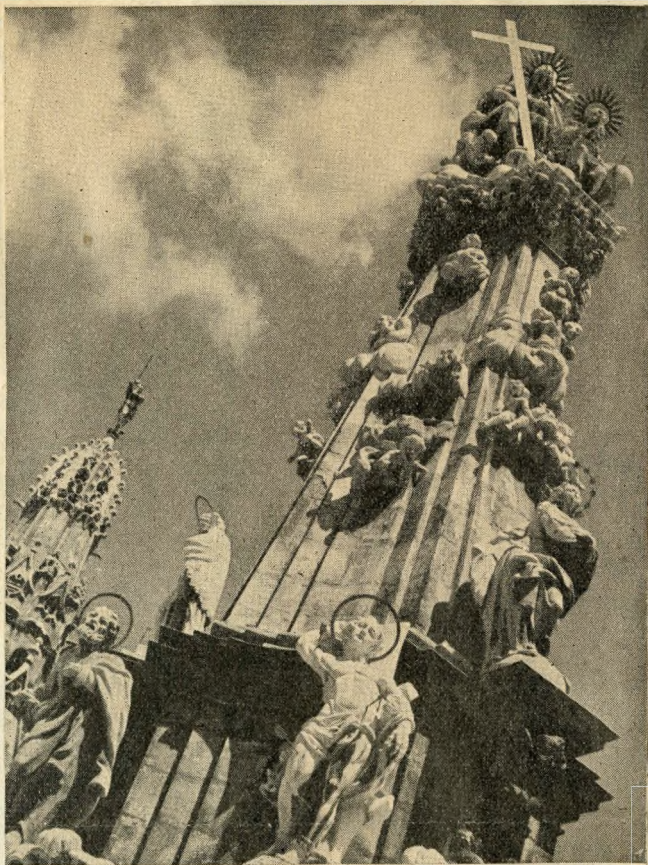
budavári Szentháromság-szobron jelentős megbizással és eredménnyel dolgozott. Kétszer kapott e munkájáért a városi tanácstól 100—100 forintot és 10—10 kupa bort, ami nagy szó volt abban az időben. Archivumokat, tanácstermet, folyosókat, erkélyeket tervezett és épített korszerű, mégis egyéni stílusában, díszel, ötletesen, az építőművészet vívmányainak szakszerű felhasználásával. Széleskörű tudása, sokoldalúsága ismertté és kedvelté tették. Figyelemre-

méltó a pesti városháza húsz vállköre támaszkodó, körfolyosóval bonyolított tornya. Sok a kísérlete, a terve, de a megvalósítás lehetősége megvan mindegyiknek, azoknak is, amelyek meg nem értés vagy anyagiak, vagy más helyi akadályok miatt nem jöhettek létre.

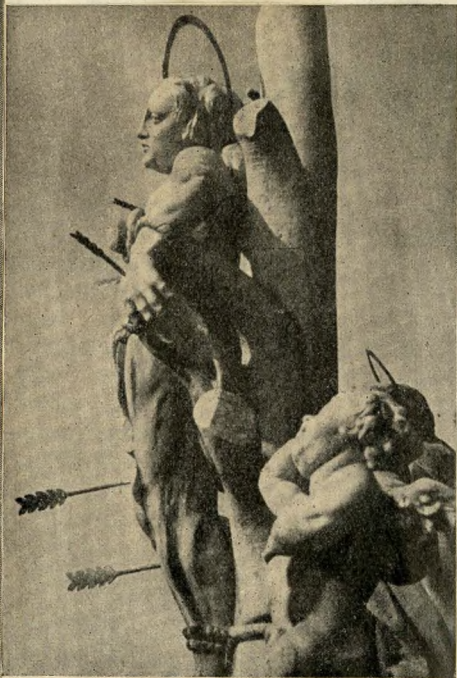
Komoly és felelősségteljes munka várt rá 1714-ben. M. L. Regál, a budai várparancsnok, aki a legfelsőbb utasításra új királyi palota építését vette terbe, a régi várromjainak és leleteinek feltárással János mestert bizta meg. Ő vázlatot készített a romokról, Bécsben is járt ezzel a vázlattal. A következő évben ismerkedett meg Fortunato de Pratal, a neves építőmű-

Imádkozó angyal a Szentháromság szobron

Hölbling János
egyik műve: a
budai Szenthá-
romság-szobor

Szent Sebestyén
szobra a Szent-
háromság szob-
ron